

Fjarskiptastofa

Guðmann B. Birgisson

Sent með tölvupósti

Akureyri, 16. október 2023

### **Efni: Drög að markaðsgreiningu FST á mörkuðum 3a og 3b – umsögn frá Tengir**

Tengir telur að Fjarskiptastofa hafi náð að framkvæma mjög ítarlega og yfirgripsmikla markaðsgreiningu á fremur skömmum tíma. Miklar sviptingar hafa orðið á fjarskiptamarkaði hér á landi frá síðustu markaðsgreiningu á umræddum mörkuðum, þrátt fyrir að einungis séu tæp tvö ár liðin frá ákvörðunum FST í kjölfar hennar, enda lá ljóst fyrir að þessar breytingar leiddu til þess að FST var gert að endurgera greiningu sína.

Tengir er í meginatriðum sammála skilgreiningu FST á mörkuðum 3a og 3b og telur FST hafa fært góð rök fyrir niðurstöðum sínum. Tengir tekur undir að heildsölukvaðir á viðkomandi mörkuðum séu nauðsynlegar til að tryggja samkeppni, m.a. á aðliggjandi smásölumörkuðum, en telur jafnframt mikilvægt að viðeigandi kvaðir verði skýrar og taki með afdráttarlausum hætti á meintum samkeppnishindrunum og samkeppnisbrotum sem fram hafa komið og eru jafnvel enn til meðferðar hjá Samkeppniseftirliti, Fjarskiptastofu eða dómstólum.

Tengir hafði efasemdir um landfræðilega skiptingu eftir sveitarfélögum, en í kjölfar yfirferðar á drögum markaðsgreiningar, er Tengir sammála mati og niðurstöðu FST á að sveitarfélög séu heppilegar grunneiningar fyrir landfræðilegar greiningar og telur FST færa góð rök fyrir vali sínu.

Tengir er hins vegar ekki sammála því að félagið sé í markaðsráðandi stöðu á markaði 3a [...] og uppfylli ekki nema að litlu leyti þá átta meginþætti sem FST notar við mat sitt. FST ályktar að Tengir sé markaðsráðandi í sjö sveitarfélögum, en Tengir telur hins vegar að aðstæður á smásölumarkaði í umræddum sveitarfélögum og sterk staða samkeppnisaðila Tengis sem hafi yfir að búa landsdekkandi fjarskiptaneti sem samanstendur af ljósleiðara-, kopar- og farneti, geti haft það mikil áhrif á starfsemi Tengis, að félagið geti ekki talist markaðsráðandi. Hvort sem yfirlýsingar Mílu um uppbyggingu ljósleiðara á landsbyggðinni verða að veruleika eða ekki, þykir Tengir afar ólíklegt að Míla muni afmá koparkerfi sín fyrir árið 2028 eins og fram kemur víða í drögum markaðsgreiningarinnar. Tengir telur því að Míla muni áfram hafa yfir að búa þremur fjarskiptakerfum á landsvísu á gildistíma greiningarinnar.

Í þéttbýli hefur uppbygging ljósleiðara ekki verið styrkhæf framkvæmd, en Tengir yrði þá mögulega kafið um að veita opinn aðgang að ljósleiðarneti sínu til samkeppnisaðila sem hefur fjárhagslegan styrk til að leggja eigið ljósleiðarakerfi í hagkvæmustu staðföngin, en nýta ljósleiðaranet Tengis í öðrum tilfellum. Þetta endurspeglar hins vegar stöðuna á markaði í dag, enda rekur Tengir opið ljósleiðarakerfi sem er opið öllum sem það vilja nýta. [...]. Á svæðum þar sem ólíklegt er að önnur fjarskiptafyrirtæki leggi háhraða fjarskiptakerfi samhliða ljósleiðarakerfi Tengis, aðallega í dreifbýli, hefur uppbyggingin í flestum tilfellum notið einhverra opinberra styrkja, m.a. í tengslum við verkefnið Ísland ljóstengt. Þær kvaðir sem fylgja slíkri uppbyggingu koma í veg fyrir mögulegar samkeppnishindranir. Að auki telur Tengir engin merki vera um að félagið hafi eða stefni á að hindra samkeppni á fjarskiptamarkaði með nokkrum hætti, heldur leitast Tengir við að aðstæður á fjarskiptamarkaði verði með þeim hætti að heilbrigð samkeppni ríki og allir neytendur, fjarskiptafyrirtæki og aðrir, hafi eins mikið val og mögulegt er.

Þá telur Tengir varhugavert að fella niður kvaðir á Mílu á markaði 3b, þar sem Tengir rekur ljósleiðarakerfi en Míla selur bitastraum og er eins og fram kemur í drögum FST, mun stærri aðili í veitingu bitastraumsþjónustu á ljósleiðarakerfi Tengis en Tengir sjálfur. Þrátt fyrir að það þáð dragi saman í hlutdeildum félaganna í nokkrum

sveitarfélögum og FST álykti að virk samkeppni ríki, telur Tengir ljóst að ef fjarskiptafyrirtæki væri gert heimilt að draga til baka bitastraumsþjónustu sem þegar er veitt, gegn vilja viðkomandi netrekanda, gæti það haft skaðleg áhrif á smásölumarkaðinn og endanotendur internetþjónustu.

[...]

Í drögum FST er vísað í heimasíðu Mílu (tilvísun 341 og 344) þar sem upplýst er um áætlun í ljósleiðara- og ljósnetuppbyggingu. Tengir telur að FST ætti að skoða hvort upplýsingar sem Míla veitir uppfylli þær kröfur sem félaginu eru settar. Míla birtir á heimasíðu sinni upplýsingar um áætlaðar framkvæmdir „í samræmi við reglur Fjarskiptastofu“. Þar má finna myndir af fyrirhuguð framkvæmdasvæðum og yfirleitt staðlaðan texta um að framkvæmdin feli í sér bæði skurðvinnu og ídrátt í fyrirbyggjandi rör. Með því að tilkynna formlega um ljósleiðaraútbreiðslu þarf Míla ekki að veita öðrum sem óska eftir aðgengi að lausum rörum (að vísu á gjaldi sem er hærra í flestum tilfellum en að leggja nýja innviði – það er annað mál) neinn forgang. Staðreyndin er hins vegar sú að Míla hefur birt heilt bæjarfélag sem áætlað framkvæmdasvæði, án þess að framkvæma svo nokkuð, endurtekið. Míla hefur jafnframt birt áætlun og borið við að komast ekki í framkvæmdir þegar spurt er um þær m.t.t. þátttöku, en farið í þær samt (jafnvel nokkrum dögum síðar). Þau svör sem Tengir hefur fengið þegar leitast er eftir upplýsingum um framkvæmdasvæði, eru á þá leið að Míla birti sínar tilkynningaskyldu jarðvegsframkvæmdir á heimasíðu Mílu [...]. Þá er Míla í dag að framkvæma víða á starfssvæði Tengis, á stöðum þar sem framkvæmdir sem fela í sér holugróft og/eða skurð eru tilkynningaskyldar, án þess að nokkrar upplýsingar sé um það að finna.

Annað sem Tengir vill koma á framfæri er að í fyrri markaðsgreiningu<sup>1</sup> kom fram að upplýsingar um miðlægan aðgang og þjónustu tengdan aðganginum skuli vera aðgengilegar öðrum fjarskiptafyrirtækjum til jafns við tengda aðila. Tengir telur að ákvæði sem þetta ætti að vera skýrt og með þeim hætti að fjarskiptafyrirtækjum sem veita heildsöluaðgang að kerfum sínum, birti upplýsingar um hvaða tengingar eru mögulegar í staðfang og í eigu hverra viðkomandi tengingar eru. Sem dæmi, ef Síminn getur pantað VDSL heimtaug frá Mílu með hraða 100 Mb/s, ljósleiðaraheimtaug frá Mílu með hraða 1 Gb/s, ljósleiðaraheimtaug í eigu Sveitarfélags/fjarskiptafyrirtækis með hraða 1 Gb/s; skuli þessir valmöguleikar allir birtir þegar staðfangi er flétt upp. Bæði í pöntunarkerfum (t.d. Salesforce) og eins á heimasíðu Mílu, í ljósi þess að á heimasíðu Mílu geta allir flétt upp viðkomandi staðfangi. Þessar upplýsingar voru áður birtar á heimasíðu Mílu og gátu því bæði viðskiptavinir og þjónustuveitur skoðað hvaða heimtaugar væru í boði og eins hvaða hraði væri í boði. Fyrir nokkrum árum breytti Míla þessu og ítrekaðar beiðir Tengis um að þetta sé ekki birt með villandi hætti, hafa leitt til „endurskoðunar“ textans eða útlitsins. Í dag er yfirsögnin „Ljósleiðari Mílu“ en svartextinn kemur á þá leið að t.d. „ljósleiðari sé í boði með hraðanum 1 Gb/s“. Upplýsingar um það hvort ljósleiðarinn er í eigu Mílu eða annarra koma ekki fram, en Míla skýrir það sem svo að um sé að ræða upplýsingar um bitastraumsþjónustu en ekki heimtaugar. Tengir telur ekkert mæla gegn þessari upplýsingagjöf, hún ætti aðeins að vera viðskiptavinum til hagsbóta og um leið kæmi þetta í veg fyrir ranga/villandi upplýsingagjöf markaðsráðandi fjarskiptafélags.

Nánari athugasemdir koma hér í kjölfarið, þar sem vísað er í viðeigandi málsgreinar eða undirkafla.

#### Athugasemdir og umsagnir við sérstakar málsgreinar/undirkafla:

114. Þrátt fyrir að sundurliðun kostnaðarliða hér á landi sé „séríslenskt“ og með þeim hætti að línugjaldið sé aðgreint og jafnvel innheimt af netrekanda eins og í tilfalli Tengis, telur Tengir þetta fyrirkomulagt mikilvægt vegna samkeppnisaðstæðna á markaði 3a. Þetta fyrirkomulag gerir að verkum að Tengir á í beinu viðskiptasambandi við endanotendur og kemur ítrekað í veg fyrir að Míla geti fært

<sup>1</sup> Frumdrög Greining á heildsölumörkuðum fyrir staðaraðgang með fasttengingu og miðlægan aðgang með fasttengingu fyrir fjöldaframleiddar vörur (Markaðir 3a/2016 og 3b/2016), dags. 20. apríl 2020, liður 1679

endanotendur af heimtaugum Tengis yfir á heimtaugar Mílu, án vitundar Tengis og viðkomandi endanotanda.

Í ljósi þess að Míla hefur á undanförnum tveimur árum stóraukið umsvif sín í ljósleiðara framkvæmdum á Akureyri, m.a. lagt í flest fjölbýlishús í bænum, telur Tengir algjörlega ljóst að Míla mun áfram beita öllum ráðum til að fá endanotendur sem nýta bitastraum Mílu gegnum ljósleiðarakerfi Tengis, yfir á ljósleiðarakerfi Mílu. Annað væri óeðlilegt, en hins vegar telur Tengir mjög mikilvægt að endanotendur hafi val, sem yrði þá tekið af þeim.

Það hefur komið fram í fyrri umsögnum og greiningum að neytendur sýna Tengir talsverða viðskiptavild og staða félagsins er sterk á starfssvæðinu, jafnvel þar sem um er að ræða tvöfalt ljósleiðarakerfi. Raunin er einnig sú að notendur á heimilum greiða lægra línuverð til Tengis en þegar t.d. Síminn innheimtir línugjald af notendum vegna heimtauga á ljósleiðarakerfi Mílu. Þetta eru trúlega meðal ástæðna þess að endanotendur óska reglulega eftir að vera færðir aftur á heimtaugar Tengis, þegar upp kemur að þeir hafa verið færðir á heimtaug í eigu Mílu, án sinnar vitundar. Kemur þetta upp t.d. þegar viðskiptavinir panta þjónustur hjá Símanum og tilgreina Tengir sem línubýrgja, en pöntunin er gerð á ljósleiðara Mílu, annað hvort af viðkomandi sölufulltrúa hjá Símanum eða breytt af Mílu þegar pöntunin berst til þeirra í gegnum Salesforce-kerfi. Það er hins vegar ekki algilt að endanotendur séu færðir á heimtaugar Tengis, í tilfellum þar sem þetta kemur upp eftir að vettvangsþjónustu eru lokið, er alltaf einhver hluti sem nennir ekki því tilstandi sem fylgir færslunni, þ.e. annarri heimsókn frá tæknimanni.

139. [...]

164. Hér kemur fram að Vodafone hafi í auknum mæli notatst við tengingar um ljósleiðaranet Mílu, en Tengir telur mikilvægt að FST hafi þetta til hliðsjónar í mati sínu á líklegri þróun á markaðshlutdeildum á bitastraumsmarkaði á starfssvæði Tengis, út gildistíma markaðsgreiningarinnar. [...]

229. Óljóst hvort átt er við Tengir í síðustu setningu, en Tengir á ekki hlut í neinu ljósleiðaraneti á móti Sveitarfélagi.

320. (1465.) Tengir vill koma því á framfæri, varðandi samstarfsverkefni félagsins og Mílu, að þau eru alls ekki álitlegur kostur fyrir félagið í ljósi hvernig fyrri samstarfsverkefni hafa gengið. Ítrekað hafa komið upp vandamál og samskipti iðulega verið þung og erfið. [...] Tengir útilokar hins vegar ekki að frekari uppbygging ljósleiðara verði unnin í samstarfi við Mílu og/eða önnur fjarskiptafyrirtæki ef svo ber undir, en þó er slíkt samstarf afar fráhrindandi í ljósi reynslu af fyrri verkefnum, bæði á Húsavík og nú síðast á Raufarhöfn.

Míla hefur verið framkvæmdaaðili í þessum verkefnum og hagað framkvæmdum nokkurn veginn eftir eigin höfði. Míla hefur lagt línurnar varðandi öll atriði og það hefur í raun aldrei verið neitt raunverulegt samtal eða samningaviðræður um atriði sem félögunum greinir á um. [...]

Þá hefur Míla neitað að leggja ljósleiðara fyrir Tengir í staðföng þar sem „dýrari“ sambönd eru líklegri og jafnvel þar sem margar fasteignir eru á bakvið hvert staðfang/fjölbýlishús, þrátt fyrir að í samstarfssamningi standi<sup>2</sup> að lagt sé til staðfanga, m.a. fyrirtækja á framkvæmdasvæði. Eins hafa þeir farið í framkvæmdir áður en framkvæmdir hófust „formlega“ til að komast hjá því að Tengir fengi ljósleiðara í fjölbýli (Húsavík 2019). [...]

4.2.9 Tengir er sammála niðurstöðu FST á því hvernig skilgreina skuli markaði 3a og telur stofnunina hafa fært greinagóð rök fyrir niðurstöðu sinni.

---

<sup>2</sup> [...]

636. Tengir telur að möguleikar Mílu á að veita Aðgangслейð 4, þar sem vöndluð er saman heildsölu- og smásöluvara, ættu að hafa áhrif talsverð áhrif á markaðsstöðu félagsins. Það að umtalsverð eftirspurn hafi myndast eftir þessari vöru ætti að gefa til kynna að hún muni hafa talsverð áhrif á bitastraumsmarkaðinn á landsbyggðinni, á gildistíma markaðsgreiningarinnar.
- 4.3.7. Tengir er sammála niðurstöðu FST á því hvernig skilgreina skuli markaði 3b og telur stofnunina hafa fært greinagóð rök fyrir niðurstöðu sinni.
1054. [...]
1055. Tengir telur að FST vanmeti mögulegar sviptingar í markaðshlutdeildum á starfssvæði Tengis á gildistíma greiningarinnar og vísar í því sambandi á að talsverðar breytingar hafa orðið á þessu ári eingöngu. Markmið Símans með markaðsherferð sinni á Akureyri miðar án efa að því að fjölga viðskiptavinum Símans, en Tengir telur að hún miði ekki síður að því að færa viðskiptavinum af koparneti yfir á Ljósleiðara Mílu og auka almennt hlutdeild Mílu á heimtaugamarkaði með því að færa viðskiptavinum af Ljósleiðara Tengis yfir á Ljósleiðara Mílu. [...]
- 5.5.2.3 Tengir áttar sig ekki á þeim aðgangshindrunum sem vísað er í og FST setur fram að hafi raungerst (málsg. 1177.) m.a. með útbreiðslu Tengis á Akureyri og víðar á Norðurlandi. Ef eingöngu er átt við að ekki sé fýsilegt fyrir nýja aðila á markaði að byggja upp Ljósleiðarakerfi á Akureyri (starfssvæði Tengis) sökum smæðar byggðarinnar og kostnaðar við að koma stofnlínusamböndum inn á svæðið, mótmælir Tengir því ekki. Þó má benda á að aðgangshindranir við að koma stofnlínusambandi til að veita þjónustu inn á svæðið eru aðgangshindrun í dag fyrir Tengir, enda þurfa þjónustuveitir sem nýta Ljósleiðarakerfi Tengis að nýta stofnsambönd í eigu/umráðum Mílu eða Ljósleiðarans til að komast inn á staðbundið net félagsins.
1237. Tengir veit ekki betur en að á starfssvæði Tengis sé uppsetning heimilistenginga Mílu vegna Ljósleiðaraheimtauga jafnframt frí.
1241. Tengir telur rök Mílu fyrir hlutfallslegum verðmuni milli þéttbýlis- og dreifbýlis afar áhugaverður. Míla er með samning við fjölmörg fyrirtæki um að veita vettvangsþjónustu, víða um landið. Það væri því áhugavert að vita hvort raunverulega er kostnaðarlegur munur yfir t.d. árs tímabil, eftir því hvort um er að ræða þéttbýli eða dreifbýli. Tengir telur t.d. að færslur eða breytingar milli þjónustuveitna í dreifbýli séu mun sjaldgæfari en í þéttbýli og auk þess væri áhugavert að vita hvar mörk þéttbýlis og dreifbýlis í verðskrá séu þau sömu og hjá Hagstofunni.
- 6.1.1. Tengir telur út frá þeim þáttum sem hafa áhrif á markaðsstyrk, að félagið uppfylli ekki skilyrði þess á nokkrum landfræðilegum markaði. Tengir hefur starfað án kvaða frá FST og það hefur ekki haft í för með sér nokkrar samkeppnislegar hindranir, að hálfu Tengis, gagnvart endanotendum. Styrkur samkeppnisaðila Tengis á svæði C og í Akureyrarbæ er umtalsverður að mati Tengis, sér í lagi í ljósi augljósra tengsla Símans og Mílu þrátt fyrir aðskilnaðinn. [...]

Í umsögnum fyrri markaðsgreiningar vildi Síminn meina að FST væri að leggja kvaðir á rangan aðila, með því að leggja kvaðir á Mílu á svæðum þar sem útbreiðsla Ljósleiðarakerfa Tengis væri mikil og ekki líta til þess að staðgangi væri milli kopar- og Ljósleiðaraneta. Tengir vil því benda á að bæði í þeirri markaðsgreiningu og þessari er Ljósleiðari ekki eina varan á markaði 3a og væri því mjög einkennilegt að meta útbreiðslu fjarskiptafélags (og leggja á kvaðir) á viðkomandi markaði eingöngu út frá Ljósleiðaraneti. Svar FST við þeirri athugasemd var á þá leið að um rangar forsendur væri að ræða og á það væntanlega enn við. Tengir telur því afar mikilvægt að útbreiðsla á bæði Ljósleiðara- og koparneti Mílu (einungis þeim hluta sem tilheyrir viðkomandi markaði að sjálfsögðu) sé metin þegar félögin eru borin saman á starfssvæði Tengis.

Ef nýtingarhlutfallið er notað þess í stað, þ.e. hlutfall heimtauga viðkomandi fjarskiptafélags í notkun, vil Tengir þó benda á að í samtölum við starfsmenn annarra fjarskiptafélaga, hefur komið í ljós að

mögulega er munur í gagnaskilum/skilgreiningum fjarskiptafyrirtækja þegar kemur að þessum þætti. [...]

1399. Það er reynsla Tengis að Míla beiti samkeppnishamlandi vöndlun og samtvinnun þjónustupátta, til að útiloka samkeppni frá Tengir og að engin breyting hafi orðið á þessu í kjölfar samkomulags Mílu og SE þann 15. september 2022. Síminn sendi Mílu fjölda beiðna árið 2019, þar sem viðskiptavinir pöntuðu ljósleiðaraheimtaug frá Tengir og þjónustu frá Símanum á Húsavík. Þessum beiðnum hafnaði Míla á þeim forsendum að Míla myndi eingöngu nýta eigin heimtaugar fyrir bitastraumspjónustu Mílu á svæðinu. Síminn og aðrar þjónustuveitur gátu því ekki pantað heimtaugar Tengis, en í öllum tilfellum var um að ræða staðföng þar sem lagt hafði verið tvöfalt kerfi, þ.e. ljósleiðaraheimtaugar bæði fyrir Mílu og Tengir. Á þetta hefur Tengir reynt reglulega, m.a. í kjölfar kvaða sem settar voru á umræddum markaði í lok árs 2021, án árangurs. [...]

1411. Tengir tekur heilshugar undir ályktun FST um að rík hagsmunatengsl séu enn til staðar milli Símans og Mílu, en það er í fullu samræmi við upplifun Tengis. [...]

6.1.3.4. [...]

1502. Tengir tekur undir þessa ályktun FST, aðgangur að fjármagni til uppbyggingar aðgangsnets verður áfram samkeppnishamlandi vegna mikils fjárfestingarkostnaðar í dreifðari byggðum og tveir stærstu aðilarnir á markaði 3a munu njóta forskots á aðra hvað þetta varðar. Tengir telur þetta atriði vega verulega þungt þegar samkeppnisaðstæður á umræddum markaði eru metnar.

1532. Tengir telur hagsmunatengsl Símans og Mílu, sem jafna megí til lóðréttar samþættingar njóti enn við á heildsölumörkuðum greiningarinnar og hafi mikil áhrif á samkeppnisaðstæður eins og fram hefur komið.

1559. Þetta er nákvæmlega það sem Míla og Síminn eru að gera í dag og er mjög áberandi t.d. á Akureyri eins og síðar mun koma fram.

1560. Er Aðgangsleið 4 hjá Mílu að mati FST eitthvað annað en samkeppnishamlandi vöndlun og brot á sátt Samkeppniseftirlits og Mílu. Tengir telur jafnframt að ekki sé jafnræði milli kaupenda að öllum heildsöluafurðum Mílu, þegar félagið afgreiðir ekki bitastraumspjónustu nema þjónustuveita kaupi jafnframt heimtaug frá Mílu, þar sem Míla gerir slíka kröfu (Húsavík).

[...]

1621. Samhliða útbreiðsla fastaneta er fremur lítil á svæði C samkvæmt greiningu FST. Tengir veltir fyrir sér hvort þessar upplýsingar geti staðist, þegar fastanet á bæði við um ljósleiðara- og koparnet. Ef aðeins er skoðuð útbreiðsla VDSL fastanets Mílu, sem er staðgönguvara ljósleiðara telur Tengir það ekki geta staðist að útbreiðslan sé aðeins um 36% á svæðinu. Stærsti þéttbýliskjarninn á svæði C er Dalvík (16% staðfanga á svæði C), en þar er samkvæmt uppfléttingu á heimasíðu Mílu í boði að tengjast Ljósneti Mílu þar sem Tengir á ekki ljósleiðara inn í hús. Vætanlega á það einnig við þar sem ljósleiðari er til staðar frá Tengir. Jafnframt kemur fram á sama stað: „Ljósnet er háhraðasamband þar sem ljósleiðari liggur að götuskáp og þaðan fer sambandið síðasta spölinn um koparlögn“.

1622-3. Hér kemur fram að koparheimtaugum Mílu fari fækkandi og fjöldi **virkra** ljósleiðaraheimtauga Mílu sé lítill. Hvað uppbyggingu ljósleiðaraheimtauga Mílu varðar, telur Tengis hins vegar að það hljóti að vera nokkuð sambærileg fjölgun ljósleiðaraheimtauga hjá Tengir og Mílu ef horft er á síðustu 1-2 ár, þar sem bæði félög leggja alla jafna eigin ljósleiðara í nýbyggingar í þéttbýliskjörnum á svæði C. Í Hörgársveit er kominn stór þéttbýliskjarni rétt við bæjarmörk Akureyrar og Hörgársveitar, ásamt því að smærri kjarnar eru að myndast í sveitarfélaginu. Það sama má segja um Eyjafjarðarsveit, þar sem fjölgun staðfanga talsverð uppbygging er í Hrafnagili eru þegar hafin. Að auki boðar Míla miklar fjárfestingar í dreifbýli, vætanlega falla sveitarfélög á svæði C þar undir og Tengir getur því **ekki** tekið

undir að ólíklegt sé að breytingar verði á stöðu ljósleiðaratenginga Mílu á umræddu svæði á líftíma greiningarinnar.

1626. Tengir rekur opið ljósleiðarakerfi á öllu starfssvæðinu og allir sem óska hafa fengið afnot af kerfinu án vandkvæða. Hluti kerfisins, m.a. hluti ljósleiðarakerfis í umræddum sveitarfélögum á svæði C er lagt með styrkjum frá sveitarfélögum eða Ríki, t.d. gegnum verkefnið Ísland ljóstengt. Hluti svæðisins var það hins vegar ekki og á það að mestu við um ljósleiðarakerfi innan þéttbýliskjarna á svæðinu. Tengir telur ljóst að kvöð um heildsöluaðgang að ríkisstyrktum ljósleiðarakerfum séu sanngjarnar og eðlilegar kvaðir í þessu samhengi, en þær eru þegar í gildi samkvæmt okkar bestu vitund<sup>3</sup>. Aðrar og frekari kvaðir myndu mögulega ganga lengra en nauðsynlegt er að mati Tengis. Ekki síst í ljósi þess að á dreifbýlisstöðum á svæðinu hefur Míla yfir að ráða dekkandi fjarskiptaneti sem er flokkað sem staðgönguvara ljósleiðara, auk þess að Míla stefnir á frekari uppbyggingu ljósleiðara á landsbyggðinni á næstu árum eins og áhersla er lögð á.

[...]

1627. Tengir vekur athygli á því að fasteignir sem eru tengjanlegar samkvæmt upplýsingum sem Tengir hefur gefið frá sér, eru eignir þar sem væri hægt að tengja án jarðvinnu. Rör sem sagt komið frá tengibrunni og inn í staðfang. Hefur það verið gert í samræmi við leiðbeiningar þar um.
1628. Ef ljósleiðaraútbreiðsla Mílu væri metin með sama hætti og hjá Tengir, væru tengihæfar eignir á ljósleiðara Mílu allar þar sem til staðar eru fyrirbyggjandi ídráttarrör inn í hús og Míla getur nýtt til að draga ljósleiðara í án jarðvinnu.

Miðað við að Míla sé með um 33% ljósleiðaraútbreiðslu á Akureyri, passar það við að Míla sé einungis (miðað við skráningar á fjölda fasteigna í kerfum Tengis) með ljósleiðara í stærstu fjölbýlishúsagötum bæjarins og Hagahverfi. Það er hins vegar ljóst að Míla er með ljósleiðara inn í mun fleiri staðföng í bænum. Ef gengið er út frá því að útbreiðsla Mílu sé eingöngu um 33%, hefur Míla engu að síður yfir að ráða öðru fastaneti en ljósleiðara og getur boðið viðskiptavinum upp á VDSL tengingu, staðgönguvöru ljósleiðarans í flest, ef ekki öll önnur staðföng bæjarins. Samanburður á útbreiðslu Mílu og Tengis ætti því að mati Tengis, að taka mið af útbreiðslu fastaneta á viðkomandi markaði, ekki eingöngu útbreiðslu ljósleiðaraneta.

Míla hefur nýtt ljósleiðarakerfi Tengis hingað til og farið mjög hægt í frekari uppbyggingu á eigin ljósleiðara. Frá því að Síminn seldi Mílu, hefur hins vegar verið áberandi breyting á þessu. Míla hefur staðið í miklum framkvæmdum á Akureyri síðustu tvö sumur (2022 og 2023) og ólíkt Tengir, lagt ljósleiðara inn í staðföng án samráðs við húseigendur. Míla vinnur út frá því að um sé að ræða uppfærslu á kerfum og nýtir mikið af fyrirbyggjandi innviðum. Míla leggur jafnfram ljósleiðara inn í staðföng sem eru þegar tengd ljósleiðara og Tengir hefur fjárfest í innanhúslögnum að stórum hluta, lagnir sem Míla getur nýtt sér án mikils tilkostnaðar. Framkvæmdakostnaður Mílu er því mjög líklega mun lægri en hjá Tengir auk þess að Míla hefur ekki unnið eftir sömu leikreglum og aðrar veitur á Akureyri, með því að upplýsa um fyrirhugaðar framkvæmdir og gefa öðrum veitum kost á samnýtingu framkvæmda.

[...].

1630. Í ljósi ofangreinds, telur Tengir aðstæður í Akureyrarbæ og á svæði C verulega ólíkar. Að auki má geta þess að á Akureyri hefur Tengir byggt upp ljósleiðarakerfi án ríkisstyrkja, en þetta hefur verið hægt uppbygging á löngum tíma. Frá upphafi hefur markmiðið verið að bjóða notendum betra fjarskiptasamband og öllum þjónustuveitum hefur staðið til boða að nýta ljósleiðarakerfi Tengis. Það stendur ekki til að gera neinar breytingar á því.

<sup>3</sup> Sjá t.d. Leiðbeiningar Póst- og Fjarskiptastofnunar um uppbyggingu ljósleiðaraneta og ríkisaðstoðarreglur EES frá árinu 2014.

1631. Tengir telur markaðshlutdeild Símans í Akureyrarbæ endurspegla sterka stöðu Mílu, ekki eingöngu á markaði 3b heldur einnig á markaði 3a í ljósi augljósra tengsla Símans og Mílu.

[...]

1632. Tengir fær því með engu móti séð hvaða kvaðir væri nauðsynlegt að leggja á félagið á markaði 3a þar sem mikil samkeppni ríkir nú þegar og þær samkeppnishindranir sem upp hafa komið, tengjast félaginu ekki.

6.3.22 Tengir telur ályktun FST um að líklegt sé að vaxandi árangur í bitastraumspjónustu Tengis í Hörgársveit haldi áfram út líftíma greiningarinnar ekki rétta. Tengir lagði ljósleiðara í sveitarfélaginu löngu áður en Síminn/Míla komu inn á ljósleiðaranet Tengis með bitastraumspjónustu. Þar af leiðandi stóð notendum aðeins til boða að nýta bitastraumspjónustu Tengis þegar fyrsti hluti netsins var lagður. Tengir telur því að hlutdeild Mílu á bitastraumsmarkaði í sveitarfélaginu gæti vaxið, sér í lagi meðan Síminn býður ekki þjónustu gegnum bitastraumskerfi Tengis.

2085. [...]

### Samantekt

Hér að ofan koma fram helstu atriði sem Tengir vill koma á framfæri í tengslum við markaðsgreiningu FST á mörkuðum 3a og 3b, og vonandi munu upplýsingarnar gefa FST færi á að endurmeta ákveðna þætti í greiningu sinni. Tengir hefur talsverða yfirburði í mörgum sveitarfélögum þegar kemur að útbreiðslu ljósleiðaranets á starfssvæðinu. Það verður þó ekki hjá því litið að um er að ræða staðbundið net, ekki landsdekkandi. Bæði Míla og Ljósleiðarinn sem FST áformar að leggja á viðeigandi kvaðir á mörkuðum, hafa yfir að ráða mun stærra fjarskiptakerfi, afnotum af ljósleiðaraþráðum NATO leiðarans, auk langtíma þjónustu- og/eða heildsölusamninga við stærstu veitendur internetþjónustu á landinu. [...]

[...]

Það er von Tengis að í kjölfar ákvörðunar FST á umræddum mörkuðum, öðru sinni á skömmum tíma, skapist viðunandi samkeppnisumhverfi og aðilar á markaði hlýti niðurstöðunni í stað þess að mótmæla því að fylgja eðlilegum leikreglum með öllum ráðum. Endurtekin brot á reglugerðum og/eða fjarskipta- og samkeppnislögum ættu ekki að viðgangast og það ætti ekki að vera endurtekin þörf á að taka sömu eða sambærileg deilumál fjarskiptafyrirtækja til meðferðar hjá opinberum aðilum. Tengir telur að slíkur taktur sé skaðlegur öllum aðilum á markaði, alltof kostnaðarsamur, hægi á uppbyggingu innviða og ekki síst skaðlegur neytendum í landinu.

Fyrir hönd Tengir hf.

Arna Rut Gunnarsdóttir

Framkvæmdastjóri